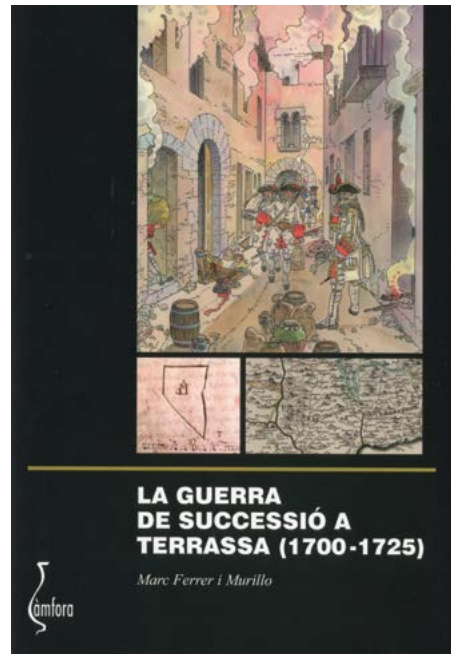

aquells lectors que busquin una revisió de la història de la ciutat. No obstant, es tracta d'una bona manera d'aportar una major concreció als grans relats de la història del territori i la ciutat mostrant les especificitats de la realitat local a través d'alguns dels seus episodis més destacats.

El conjunt d'articles que formen la publicació posen de manifest l'actual potencial dels investigadors locals i reivindiquen la tasca dels arxivers, però també susciten la necessitat d'abordar una nova història de Terrassa, utilitzant noves perspectives i l'abundant patrimoni documental per posar llum al passat, especialment el més recent, de la ciutat.

a la guerra són bàsics per a aquells lectors allunyats de la realitat del conflicte successori. L'autor desfila els processos històrics que van portar a la guerra, les biografies dels principals protagonistes i els conceptes clau per entendre una realitat de la qual la majoria de la població coneix quatre pinzellades. El caràcter científic i didàctic d'aquest primer apartat posa uns bons fonaments a l'obra.

Encara més didàctic és el segon apartat. De la mateixa manera que és bàsic conèixer la guerra i el context politico-econòmic que la va provocar, és encara més important conèixer la Terrassa del moment. Ferrer no se cenyeix a l'anàlisi dels fets, sinó que gràcies al seu exhaustiu treball ha pogut confeccionar una radiografia de la Terrassa de començaments del segle XVIII i, per extensió, de la realitat institucional i social de la

Pol Julià Pascual

FERRER, Marc. **La Guerra de Successió a Terrassa (1700-1725)**. *Col·lecció l'Àmfora*, 16. Terrassa: Fundació Torre del Palau, 2014. 383 pàgines.

El llibre d'en Marc Ferrer sobre la Guerra de Successió a Terrassa és el resultat d'una llarga recerca que ha donat molts bons fruits. Des de la presentació de la seva tesina de llicenciatura l'any 2001 ha anat afegint i analitzant coneixements sobre la guerra en nombrosos centres d'arxius i biblioteques a través de l'anàlisi dels fons estatals, nacionals, municipals, senyoriais, notariais i eclesiàstics.

Els capítols introductoris referents

Terrassa moderna. Aquest segon apartat és clau per copsar les penúries econòmiques, socials i polítiques que van haver de patir els terrassencs, així com els estralls d'una guerra i sobretot una duríssima postguerra que capgiraria el món en què havien viscut fins aleshores els catalans.

El buidatge exhaustiu i la seva anàlisi posterior ha permès a Ferrer resseguir el dia a dia de les institucions i de la societat terrassenca del moment. La quotidianitat de la guerra, els allotjaments, l'endeutament públic i privat o la repressió marquen el relat de la guerra a Terrassa, alguns dels seus principals fets, així com l'estudi de les figures dels coronels Bricfeus i Busquets a Catalunya i en el seu exili posterior. Així mateix, els tres apartats dedicats a l'ocupació, la resistència i la lenta recuperació després de la guerra demostren la duresa del conflicte a Terrassa i la destrossa que significà la crema i el saqueig de la vila el setembre de 1713. A més a més, aquest darrer apartat posa les bases per a l'estudi de l'evolució de la Terrassa del segle XVIII, que ja compta amb nombroses investigacions.

Al final del llibre s'ofereix la transcripció de la crònica del pare Garriga i el llistat d'autoritats de les universitats de la vila i la forana entre 1699 i 1726, que és la base per a l'anàlisi del canvi de poder a la Terrassa dels Borbons. Ara bé, caldria fer notar que la importància donada als textos transcrits al llarg de l'obra hauria d'haver anat acompanyada d'una acurada transcripció, accentuació

i puntuació, seguint els criteris de l'edició dels dietaris de la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, la transcripció de la crònica del pare franciscà en seria una excepció.

Malgrat tot, hom no es pot estar de lamentar-se que una obra d'aquesta transcendència per a la historiografia egarenca no hagi estat objecte d'una edició molt més curosa. Amb una lectura acurada s'observen diversos errors tipogràfics d'estil i d'edició que no poden passar per alt a l'editorial.

En definitiva, una obra cabdal per entendre la Terrassa moderna, que ha superat les tradicionals interpretacions romàntiques de la caiguda de la vila el setembre de 1713. Ara la historiografia terrassenca té una obra que ressegueix els fets de la Guerra de Successió des de la rigorositat i la seriositat que aporta l'anàlisi de les fonts primàries.

Pol Meseguer Bell

COMPTE, M. Mercè; GALCERÁN, Teresa; RIVERO, Montse. **El jardí de la Masia Freixa. L'art dels jardins a la Terrassa industrial.** Terrassa: Ajuntament de Terrassa i Institució Catalana d'Estudis Agraris, 2014. 95 pàgines. ISBN (Ajuntament de Terrassa) 978-84-15421-09-2 i ISBN (Institut d'Estudis Catalans) 978-84-9965-241-2.

Les autores, membres del projecte Jardins i Jardineros: Art, Ciència i Oficis als Països Catalans, amb aquest treball fan una interessant aportació a la migra-